

Školstvo za vrijeme Austro-ugarske monarhije

Olga Orlić

U ovom izlaganju nastoji se sustavno prikazati razlike u načinu obrazovanja koje su postojale između različitih dijelova Monarhije, koji danas pripadaju hrvatskom teritoriju. Naime, obrazovanje se tek u drugoj polovici 19. stoljeća počelo usustavljivati, sekularizirati i profesionalizirati. Nakon Austro-ugarske nagodbe određena unutarnja pitanja rješavana su autonomno u svakom dijelu Monarhije, pa su se tako zakonodavni okviri školstva kreirali pod utjecajem različitih politika. Stoga ne možemo govoriti o ujednačenom usustavljanju školovanja u različitim dijelovima Monarhije. Isto se odnosi i na jezična pitanja, koja su u obrazovanju bila izrazito važna, pogotovo ako se u obzir uzme procese izgradnje nacija koji su se odvijali u to vrijeme. Upravo su ti procesi utrli put jezičnom nacionalizmu, što je osobito vidljivo u obrazovanju. Bogata arhivska građa, uključivo i autobiografsku, pruža nam podatke o dvo- i višejezičnom obrazovanju koje su stjecali pojedinci koji bi išli u školu, ali i u okviru svakodnevnog života koji je omogućavala višetnička i višejezična država. Autobiografije pojedinaca i njihovi životni putovi koji pružaju podatke o višestrukim identifikacijskim procesima vrlo su zanimljivi i govore u prilog postojanju jakog interkulturalnog dijaloga i transnacionalnih praksi, čak i u vrijeme nacionalne borbe i u kontekstu procesa izgradnje nacija. Upravo ta nematerijalna baština predstavlja gotovo izgublenu baštinu Austro-Ugarske, za razliku od one koja je još uvijek barem djelomično prepoznata i iskorištena u suvremenosti, one koja ima opipljiviji oblik.